

Калі паспрабаваць падлічыць усе зборнікі — паэзіі, публіцыстыкі, прозы — за подпісам Навума Гальпяровіча, памыліцца вельмі проста. Дакладную лічбу не назаве нават сам Навум Якаўлевіч. «На нейкім этапе я пачаў лічыць такім чынам: больш за дзесяць, пасля — больш за пятнаццаць, далей — ужо больш за дваццаць... А нядаўна быў у Нацыянальнай бібліятэцы на творчым вечары і ўбачыў цэлую сцяну сваіх кніг. Падумаў: «Цікава, колькі гэта?» І сам сабе адразу ж даў адказ: «Досыць шмат», — смяецца творца. Навум Гальпяровіч сапраўды чалавек, які не ведае прастояў. Паэт, журналіст, перакладчык, грамадскі дзеяч, тэле- і радыёвядучы — і ў кожным з гэтых абліччаў ён адчувае сябе камфортна і арганічна. Нядаўна вядучы папулярнага культуралагічнага праекта «Суразмоўцы» на тэлеканале «Беларусь 3» адзначыў прыгожы юбілей — 75 гадоў. Мы далучаемся да шматлікіх віншаванняў у адрас творцы і сустракаемся з ім напярэдадні чарговай святочнай вечарыны, гэтым разам у Вялікай зале Дома літаратара. Юбілейная сустрэча ў гонар Навума Якаўлевіча адбудзецца 9 лютага ў 17:00.

Навум Гальпяровіч:

«Патрыятызм пачынаецца з любові да сваіх бацькоў»

— **Навум Якаўлевіч, па-першае, прымайце віншаванні! Ці адчуваеце, як бяжыць час?**

— Для мяне гэта першая значная дата, я нават і ўявіць сабе не мог, што калісьці мне будзе столькі гадоў. А калі казаць сур'ёзна, то сапраўды не адчуваю сябе на гэты ўзрост. Дарэчы, пашчасціла, што дзень нараджэння выпаў на суботу. З Полацка прыехала родная сястра, і мы ўсёй сям'ёй — жонка, сястра, сын, нявестка і ўнук — змаглі адзначыць свята ў цесным сямейным коле. А колькі званкоў было ў той дзень! І ў сацсетках, і ў месенджарах пісалі, нават не паспяваю адказваць. Было вельмі прыемна, што такая колькасць людзей захачела мяне павіншаваць. Гэта тыя, з кім я працаваў на працягу жыцця, і тыя, пра каго пісаў і гаварыў, — героі маіх твораў, госці «Суразмоўцаў», калегі па пісьменніцкай працы, журналісты... Адзін з самых нечаканых званкоў — ад старшыні Полацкага райвыканкама Ігара Марковіча, які шчыра павіншаваў і запрасіў прыязджаць часцей. Крыху пазней, 17 студзеня, правёў творчую сустрэчу з чытачамі ў Нацыянальнай бібліятэцы. Зараз намечана вечарына ў Саюзе пісьменнікаў. Напэўна, у лютым таксама зладжу сустрэчу ў Беларускім таварыстве дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі, дзе я больш за дзесяць гадоў з'яўляюся старшынёй таварыства «Беларусь — Армения».

— **Шчыра кажучы, упершыню чую, што ў вас ёсць армянскія карані...**

— Ніякіх роднасных сувязяў у мяне сапраўды няма. Беларускае таварыства дружбы пабудавана такім чынам, што

старшынёй пэўных таварыстваў там з'яўляюцца пісьменнікі, дзеячы культуры. Мне ў свой час выпаў гонар наладжваць сувязі з сонечнай Арменияй. Цягам года праводзім шэраг мерапрыемстваў, у тым ліку паэтычныя вечары, на якіх чытаем вершы, звязаныя з нашымі культурамі, пераклады, знаёмімся з нацыянальнымі традыцыямі... Карацей, гэта такая грамадская дзейнасць, але на карысць нашай краіны, якая спрыяе сяброўству і ўзаемаразуменню.

— **Паэт, тэле- і радыёвядучы, грамадскі дзеяч... Што з гэтых шматлікіх заняткаў вам бліжэй за ўсё?**

— Заўсёды адказваю, што адно з аднаго выцякае і адно з другім звязана. Я не падзяляю сябе на гэтыя ролі: вось тут літаратура, напрыклад, а тут радыё ці тэлебачанне. Часткова ў журналістыцы я прымяняю свае літаратурныя здольнасці. І наадварот: літаратура напоўнена маім вопытам журналісцкіх вандровак, грамадскіх спраў.

Ведаеце, нядаўна ў Нацыянальнай бібліятэцы на стэндзе, прысвечаным Янку Купалу, я ўбачыў яго анкету як дэпутата аднаго са з'ездаў Саветаў. На пытанне «Ваш род заняткаў?» Купала адказаў: «Літаратар». І гэта вельмі высокае азначэнне творчасці — літаратар. Яно шырокае, аб'ёмнае і значнае.

— **У мінулым тэлесезоне вы крыху змянілі фармат «Суразмоўцаў» і зрабілі акцэнт на гасцях з рэгіёнаў. Гэта патрабаванне часу?**

якія ўжо шмат зрабілі для беларускай культуры і якіх добра ведаюць глядачы. Сёння яны па-ранейшаму застаюцца ўдзельнікамі перадачы, але хочацца таксама паказаць моладзь, якая ўжо паспела зрабіць нешта значнае на карысць дзяржавы. У гэтых маіх маладых герояў ёсць патэнцыял, запал, яны шчыра любяць сваю Радзіму, мову, культуру. І вось кола менавіта такіх суразмоўцаў мы будзем старацца пашыраць.

— **А як «Суразмоўцы» адгукуюцца на цяперашнія палітычныя, сацыяльныя падзеі? Бо гэта ў тым ліку запатрабаванне грамадства — і нават для культуралагічных праграм.**

— Канешне, мы адгукваемся. У праграмах заўсёды ідзе размова пра патрыятызм, маральную сілу беларусаў, нашу слаўную гісторыю, народную памяць і тыя рэчы, што з'яўляюцца духоўнымі скрэпамі, на якіх трымаецца грамадства. У шчырых гаворках госці выказваюць адносіны да сям'і, міру, Радзімы — гэта той фундамент, на якім грунтуецца сапраўдны патрыятызм.

— **Што для вас значыць быць патрыётам?**

— Адночы, калі я быў малады і жыў з бацькамі, у госці прыйшоў знаёмы. Агледзеўшы сціпую абстаноўку, стаў гаварыць, што ў нас досыць старая хата, не сучасная мэбля... І тут мяне ахапіла пачуццё сапраўднай крыўды. Таму што гэта — маё, наша, гэта рабілі мае бацькі...

Дык вось, на мой погляд, патрыятызм пачынаецца ў першую чаргу з любові да сваіх бацькоў, продкаў і самых звычайных рэчаў.

Патрыятызм — гэта

калі гаворыш, што твая вёска ці горад — самая лепшая. І твая Радзіма — самая лепшая. З маленства трэба ганарыцца і любіць тое, што навокал.

І менавіта адтуль, з дзяцінства, пачынаецца той высокі патрыятызм, які далей развіваецца, калі чалавек набывае ўжо пэўныя веды. Нават калі ён едзе за мяжу, ён вязе туды любоў да роднай зямлі і ў першую чаргу да сваіх бацькоў, свайго народа.

— **Здаецца, вы самыя яскравы прыклад гэтых слоў, бо заўсёды, ва ўсіх інтэрв'ю, услаўляеце родны Полацк, сваю малую радзіму.**

— Памятаю, як мне казалі калісьці: «Вось вы так апяваеце Полацк, але ж з'ехалі і не жывяце там». На што я адказаў: «Але ж гэта дзеля таго, каб як мага больш людзей палюбілі мой Полацк; каб у мяне была магчымасць расказаць пра яго». Таму што ён заўсёды ў маёй душы, у маіх снах. Я прысвячаю яму вершы, творы, думкі... Ён са мной пастаянна, я не пакінуў яго.

Юліяна ЛЕАНОВІЧ.

leonovich@sb.by

Фота Аляксея МАЦЮША.

Нядаўна ў выдавецтве «Мастацкая літаратура» выйшаў чарговы зборнік Навума Гальпяровіча пад паэтычнай назвай «Ветразь лёсу». Ён адкрыў серыю «Новая бібліятэка беларускай паэзіі». Прэзентацыя гэтай кнігі (і серыі ўвогуле) адбудзецца ў сакавіку падчас Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу.

— Адзначу таксама, што нашы гутаркі сталі больш адкрытымі, грунтоўнымі, зараз яны менш заціснутыя ў рамках пытанняў і адказаў. А што тычыцца вашага пытання, то ў мяне зараз стаіць задача адкрываць глядачам як мага больш цікавых людзей. Па-першае, з рэгіёнаў. І па-другое, таленавітую моладзь. Калі мы толькі задумвалі «Суразмоўцаў», планавалі рабіць гутаркі з людзьмі вядомымі, значнымі — мэтрамі і грандамі,